

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav románských studií

Posudek diplomové práce: Marharyta Syerikova

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Radka Mudrochová, Ph.D.

Oponentka: PhDr. Magdalena Kučerová, Ph.D.

Ústav románských studií FF UK

Název diplomové práce: *Le phénomène de l'énantiosémie dans le français contemporain*

Obsah a cíle práce. Předložená diplomová práce se zabývá enantiosémií, poměrně marginální tematikou v rámci lexikální sémantiky. Cílem diplomové práce bylo jednak jev popsat po stránce teoretické a dále provést lingvistickou analýzu vybraného lexika francouzského jazyka z pohledu diachronního. Přihlédnuto je také ke vzájemnému vztahu angličtiny a francouzštiny na vzorku stanovených slov. Tato část práce se mi však jeví jako irelevantní pro zadaný diplomový úkol, více viz níže.

Formální aspekty práce. Diplomová práce je psána francouzským jazykem. Snaha o odborné vyjadřování je patrná, ale některé pasáže by si zasloužily revizi po stránce stylistické, formulační, místy i pravopisné. Např.:

- s. 8: dans deux langues., lépe dans **les** deux langues
- s. 15, opakování *Ainsi* na začátku odstavce
- s. 43: nevhodné užití *à cause*
- opomenutí členů, např. u názvu kap. 8, nebo kap. 1, apod.

Počet nastudovaných odborných titulů je hraniční. Na citované pasáže je sice adekvátně odkazováno, ale místy nacházíme konstatování, která postrádají zdroje, či by si zasloužila konkretizaci, např. s. 7 „*seuls quelques chercheurs ont établi des similitudes et des différences (...)*.“ O které vědce se jedná? Dále na s. 25: „*Il existe une opinion (...)*“ – o jaký názor, postoj se jedná? Kdo jej pronesl? Nebo s. 14 „*Un certain nombre de scientifiques étudient (...)*“ – konkrétně kteří?

Po stránce formální a grafické je práce vcelku pořádku. Formální úprava obsahu mohla být však navolena přehledněji. Několik dalších dílčích výhrad k formě:

- typografie francouzštiny není vždy dodržována
- formát apostrofu není jednotný v celém textu
- užití pomlček není vždy na místě, např. s. 17
- některé tabulky nejsou číslovány

Úvod a závěr mají netradiční formu výčtů.

Hodnocení obsahu práce. Práce je rozdělena do osmi kapitol, přičemž je prvních pět teoretického rázu. Jejich snahou je definovat enantiosémii, zasadit ji do širšího teoretického kontextu, zmínit důvody jejího vzniku, vyjádřit se k aspektu diachronie, nebo dalším souvisejícím fenoménům. Autorka odkazuje na řadu lingvistů, kteří se tématu věnovali a věnují. Možná mohla být zmíněna ještě za český kontext H. Karlíková.

Další tři kapitoly jsou součástí empirické části pojímající několik analýz. Kapitola šestá a sedmá jsou vhodně zařazeny. Autorka prezentuje příklady enantiosémie, které se jí podařilo vyhledat. Vzorek slov je však nedostatečně popsán co do jeho excerpce a získání. Jakým způsobem bylo postupováno? Odkud pocházejí definice a příklady, kontexty lexika? Lépe je již uchopena analýza diachronní, jež na slovníky odkazuje a více opodstatňuje volbu výzkumu.

Domnívám se ale, že jednotlivé příklady mohly být vyhledány i v diachronních korpusech francouzštiny a analýza mohla porovnávat i ku příkladu větší korpusová data s nalezenými významy. Zajímavé by bylo i zařazení dotazníkové šetření, které by i více odráželo název práce „*dans le fr. contemporain*“. Tento postup doporučovala i vedoucí při konzultacích.

Analýzy následné, které jsou v kap. osmé, opět postrádají metodologické zakotvení. Není zcela zřejmé, jakým způsobem byl onen vzorek získán a ani s jakým materiálem bylo pro kategorizaci pracováno, na s. 52 se ku příkladu dovídáme, že „*nous analysons leurs interprétations dans les dictionnaires (...)*“. Nicméně dané slovníky nejsou nikde charakterizovány. Ve francouzštině existují tisíce slovníků!

Podobná konstatování se nacházejí i v částech předchozích, s. 51 x „*Au premier stade de l'étude, les mots ont été sélectionnés par échantillonnage continu à partir de dictionnaires anglais et français*“. O jaké slovníky se jedná?

Tabulka č. 2 by si zasloužila mnohem větší prostor k okomentování, nežli pouhé konstatování „*Donc on peut voir qu'il y a assez d'exemple des mots (...)*“, s. 56.

Mnohé příklady v kap. 8.3 je možno vnímat i jako *faux amis*.

Závěrem lze konstatovat, že předložená práce sice obecně splňuje požadavky, které jsou kladeny na diplomovou práci, ale také obsahuje řadu nedostatků, kterým se dalo předcházet, neboť na ně byla diplomantka upozorněna. Z mého pohledu se jeví jako nadbytečná, nezapadající do kontextu práce kap. osmá. Jsem toho názoru, že se měla analýza věnovat pouze francouzskému jazyku. Měla být ku příkladu zařazena analýza korpusová, nebo sociolingvistická. Na stranu druhou je ale potřeba diplomantku pochválit, protože si vybrala, resp. sama zvolila, téma, jemuž se lingvistika věnuje spíše okrajově a povědomí o něm je neveliké. Jeho zpracování a uchopení se tak stává mnohem obtížnějším.

Otázky/komentáře k obhajobě:

- 1) Prosím o vyjádření se k posudku, ke komentářů.
- 2) Existuje vztah mezi enantiosémií a *faux amis*? Je tento vztah vylíčen v lingvistickém prostředí?

Hodnocení: **velmi dobře**

Datum: 27. srpna 2021

Podpis: Mgr. et Mgr. Radka Mudrochová, Ph.D.